

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ СЕРВІСІВ ДЛЯ ПОБУДОВИ СУЧАСНОГО УРОКУ

Махровська Н.А., Погромська Г.С.

Україна, м. Миколаїв, Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Сучасні реалії освітньої системи вимагають гнучкості від педагогів в організації навчального процесу. Безумовним залишаються два варіанти проведення уроків в дистанційному форматі: синхронний або асинхронний. Синхронний формат організації уроків передбачає проведення уроків із застосуванням засобів телеконференцій, наприклад Zoom, Google Meet, Big Blue Button тощо. У такому варіанті вчитель може організувати взаємодію з учнями як на звичайному уроці, за умови раціонального залучення онлайн-інструментів для співпраці.

Значно складніше організувати ефективний урок в асинхронному режимі, оскільки така форма вимагає від вчителя ретельного підбору онлайн-інструментарію, вибору доцільних способів представлення навчальних матеріалів, організації оберненого зв'язку з учнями.

Асинхронний урок, як форма організації навчального процесу засобами технологій дистанційного навчання, є досить актуальним для забезпечення безперервної освіти, коли в реальних умовах неможливо проводити і відвідувати традиційні заняття в очному режимі, коли взаємодія вчителя і учня відбувається на відстані, інтерактивно з використанням широкого спектру мережевих та хмарних технологій і цифрових освітніх медіаресурсів.

Дієвим і ефективним способом організації дистанційного уроку в асинхронному режимі, на нашу думку, є варіант його побудови засобами систем, які, на перший погляд, створені для проведення комплексного тестування, але, використовуючи їх ресурси, можна розробити дієву траєкторію

сучасного уроку. При цьому є можливість ефективно передбачити такі елементи традиційного уроку, як актуалізація знань, мотивація, надання матеріалу та використання елементів формувального оцінювання.

Пропонуємо розглянути можливості двох сервісів: Kahoot! та «Всеосвіта» для організації та проведення дистанційного уроку в асинхронному режимі.

Онлайн-сервіс Kahoot! дає змогу створювати інтерактивні навчальні ігри: вікторини, обговорення, опитування. Це платформа-конструктор, на якій можна швидко створити навчальну гру за допомогою готових шаблонів та надіслати цю гру учням. Під час онлайн-уроку чи заняття досить важко утримувати увагу учнів під час пояснення матеріалу. Тому можна спробувати не просто викладати матеріал, супроводжуючи його презентацією, а підготувати тест Kahoot! та активізувати учнів невеличкими паузами з цікавими питаннями по темі.

Дана система дозволяє здійснити співпрацю з аудиторією в режимі реального часу і для індивідуального опрацювання. Але у режимі відкладеного часу така співпраця є звичайним тестом. Ми ж пропонуємо розглядати її саме як дієвий спосіб організації дистанційного уроку, який проводиться в синхронному форматі.

Базовий варіант онлайн-сервісу Kahoot! є безкоштовним та дає змогу створювати інтерактивні навчальні ігри з низкою запитань з одним або декількома варіантами відповіді. Хоча є і платні можливості, які стосуються, зокрема, кількості респондентів, що одночасно можуть взяти участь у грі та повноти звіту про гру, використання повної бібліотеки зображень та створення колективного віртуального простору закладу, але це не заважає повноцінному використанню сервісу у безкоштовній версії.

Платформа дозволяє проводити тестування двома способами:

- віртуальний клас (virtual classroom) – фронтальна робота в класі, на якій можна побудувати весь урок, оскільки темпом та послідовністю керує вчитель. У цьому випадку питання та варіанти відповідей з'являються на

екрані проєктора або комп'ютера вчителя (екрані учнів), а відповідають респонденти зі своїх мобільних телефонів або комп'ютерів, зважаючи на таймер;

- самостійне навчання (for self placed learning) – здобувачі проходять тестування самостійно, питання та варіанти відповідей з'являються на екрані їхніх комп'ютерів чи смартфонів. Обравши цей спосіб, учитель має можливість встановити дату та період часу, протягом якого тестування буде відкритим.

Таким чином, електронний ресурс Kahoot! Доцільно використовувати для перевірки розуміння навчального матеріалу учнями на будь-якому етапі уроку; отримання/надання зворотного зв'язку протягом всього освітнього процесу; корекції знань і планування навчальної роботи, на основі отриманих результатів; проведення дискусій, анкетування та голосування.

Портал «Всеосвіта» містить інструмент «Конструктор тестів». За допомогою нього можна створювати необмежену кількість тестів для контрольної, самостійної та й просто щоденної перевірки учнівських знань. Цей інструмент є повністю україномовним та абсолютно безкоштовним. Як і інші сервіси тестування, він є незамінним під час карантину і допоможе урізноманітнити дистанційне та змішане навчання, а також зробить вивчення нового матеріалу ефективнішим.

Конструктор тестів на порталі Всеосвіта – розділ для вчителів, з допомогою якого можна створювати власні тести для закріплення, перевірки знань учнів, проведення самостійних і контрольних робіт.

Переваги користування інструментом на цьому сайті:

- конструктор тестів є абсолютно безкоштовним для кожного користувача порталу Всеосвіта;
- можна створювати необмежену кількість тестів;
- є змога обрати режим тестування, який найбільше підходить у конкретній ситуації або режим опитування;

- тест у будь-який час доступний для редагування;
- можна обирати кілька варіантів відповідей та, за потреби, можна збільшити кількість відповідей;
- після тестування учням відразу доступна робота над помилками.

Доступні режими тестування: активний (можна проходити тестування відразу після старту тесту), запланований (потрібно вказати дату початку і закінчення тестування та встановити час і проходити тестування можна лише у запланований період) або керований (вчитель самостійно визначає тривалість).

При чому, на нашу думку, доречним саме для організації дистанційного уроку в асинхронному режимі є формат не тестування, а опитування, оскільки останній не передбачає наявності жорсткої системи оцінювання виконаних завдань. При цьому обернений зв'язок з учнями залишається у повному обсязі.

Переваги організації такого уроку на порталі Всеосвіта:

- коли учні проходять урок на платформі «Всеосвіта», то не мають змоги пропустити питання або не відповісти на чергове питання;
- таймер нагадує учням про таймінг виконання завдань, встановлює чіткість дій, привчає дітей до відповідальності, стимулюючи їх виконувати завдання як в реальному часі під час уроку;
- вчитель може в реальному часі спостерігати за процесом навчання: час приєднання, кількість учнів, витрачений час на кожне з завдань, наявність помилок та можливість коригування відповідей учнів;
- функція завантаження розробленого уроку у форматі pdf-файлу дає змогу відправити його учням на доопрацювання, самооцінювання або роботи в очному режимі;
- після завершення роботи з асинхронним уроком, учасник може переглянути свої відповіді, провести роботу над помилками та повернутись до роботи над помилками у будь-який зручний час;
- вчитель після уроку завантажує excel-файл з деталізованою статистикою відповідей учнів.

Таким чином, обидва сервіси призначені для проведення тестування, але освітній портал «Всеосвіта» містить функцію відслідковування результативності опрацювання учнями наданого вчителем матеріалу. Останнє дозволяє вчителю опосередковано бути присутнім на уроці разом з учнями під час того, як триває асинхронний урок. Такий спосіб дозволяє дисциплінувати учнів та у межах розкладу уроків опановувати навчальний матеріал.

Ми розглянули два варіанта організації дистанційного уроку на основі електронних освітніх сервісів, які дозволяють цікаво та ефективно побудувати навчальну траєкторію уроку, використовуючи різноманітні сучасні засоби, інтерактивні вправи та взаємодію з учнями в умовах змішаного навчання. Вони надають можливості оберненого зв'язку, самоперевірки та самоконтролю. На нашу думку, такий урок нагадує роботу з електронним підручником, інтенсифікує освітній процес і загалом сприяє підвищенню якості навчання.